

Nebesa vypravují o Boží slávě

31.7.2022 Hošťálková

Písně: 625, 570, 314, 706, 715

Čtení: Ž 19

Text: Ž 19, 2+8

Devatenáctý žalm alespoň ve své první části udivuje básnickým projevem. Žalmista se tu rozplývá v údivu nad krásou Božího díla v přírodě. Žasne při pohledu na oblohu a její mocnou klenbu, na slunce, které po ní kráčí ve své majestátnosti a září od rána do večera, tají se mu dech při pozorování svitu hvězd v noci, obdivuje střídání dnů v jejich nekonečném sledu a mrazí ho, když si uvědomí, že lidský život je proti tomu jen okamžik, jen den a noc; to vše napadá žalmistu, to vše se ho hluboce dotýká, takže nemůže jinak než to všem povědět. Není sám, řada velkých lidských postav a moudrých srdcí byla dojata velkolepostí přírody, její mohutností, účelností a dokonalostí až do nejmenších detailů, jejím řádem. Filosof Kant v obdivu srovnává hvězdné nebe nad sebou s mravním řádem ve svém nitru. Ale není třeba chodit tak daleko – nikdo menší, než sám Spasitel neutajil své dojetí nad krásou přírody a přiznal ho, když se díval na ptactvo nebeské a překrásné barvy polního kvítí /Mt 6,26n/. Rozumíme tedy i my tomu, co říká žalmista.

Ale připomeňme si hned zkraje, že skutečným předmětem žalmistova obdivu nejsou pouhá nebesa, samo zářivé slunce a jeho žhavá moc, ani podivuhodný řád střídání dnů a nocí, světla a tmy, ale jeho pohled je upřen za tyto pozorované jevy. A jeho zájem je obrácen k tomu, který to vše stvořil a je Pánem nad veškerou krásou a účelností přírody a světa. Nebesa nechválí sama sebe, den a noc nemluví o své dokonalosti, slunce není božstvo. Tak to chápaly okolní národy Izraele, ty měly slunce i měsíc za bohy. Biblický pozorovatel ví, že za tím vším je Hospodin, Bůh Izraele. To jeho moudrost a jeho ruka zformovala všechno to podivuhodné dílo; a slunce, měsíc i hvězdy jsou jen služebníci, kteří slouží člověku a odkazují ke Stvořiteli. Nebesa jen odrážejí Boží slávu. To, co vidíme kolem sebe ve světě a na obloze nad sebou, to co nás udivuje a naplňuje úžasem, nežádá chválu pro sebe, ale chce obrátit naši pozornost k tomu, kdo to vše učinil. Před tím, než byl svět, tu byl dávno Bůh, svatý Pán, plný moci a slávy. Devadesátý žalm říká: „**než se hory zrodily, než vznikl svět a země, od věků na věky jsi ty, Bože**“. Proto žalmista nezbožšťuje přírodu, neklaní se slunci a měsíci a nikdy neříká, že Bůh je obsažen ve stvoření. A tím chce vést sebe sama i druhé k úctě, bázni a vděčnosti vůči Bohu. Žalmista dobře chápe, že svět je místo pro člověka, kde může žít a užívat všech darů a že zde má poznávat Boží vůli a žít podle ní. Celá bible vede čtenáře k tomu, aby ze skvělosti a krásy světa, z velikosti vesmíru poznával Boží slávu.

Naše doba zvláště v našich krajích má jiný pohled. Bibli nečte a myslí si, že vše okolo nás vzniklo samo od sebe. My, kteří dáme na Písmo víme, že za tím vším je Hospodin. A je dobré zdůraznit, že teprve lidé, kteří hledí na oblohu a přírodu s pohledem víry, mívají k ní větší úctu. Většinou ji také tolik neničí, nevykořisťují, vědí, že svět je Boží dílo darované člověku k užívání a nikoli k pustošení.

Dobře, úcta k přírodě, která je Božím dílem. Ale zde je třeba dát si pozor znovu. Opravdu mluví nebesa, obloha a slunce a veškerá účelnost přírody tak srozumitelně, že by se v ní dalo číst jako v Božím slovu? Žalmista ví, že to tak není. Mnoha lidem je

jedno, jestli Bůh je, a zda je nebo není Stvořitelem. Lidi to nezajímá a jsou mnozí, kteří jeho autorství popírají. A tak je zřejmé, že ne příroda a její účelnost, ale samo Boží slovo žalmistovi odhalilo Boží slávu a velikost. To Boží Duch dal žalmistovi porozumět. Teprve ve světle Boží pravdy, když nám Boží ruka otevře oči víry, teprve pak vidíme časné věci kolem sebe jako Boží dílo a dovedeme se z nich radovat. Proto také žalmista opustí chvalozpěv na krásu světa a začne vynášet Boží řeč a jeho zákon. Má to svůj smysl. Kdyby teď nenásledoval chvalozpěv na Boží slovo a Boží zákon, neměla by ta první část, oslavující stvoření, žádný význam. Poznání Boha a jeho velikosti, svatosti a dobroty se může přece stát, uskutečnit v člověku jen když Bůh sám dá své slovo a člověka povolá. Tedy Bůh nemluví k člověku přes šumění stromů, ani nedává znamení úderem blesku či zvukem hromu. Člověk není odkázán na hvězdy či slunce, není třeba horoskopů a věštění. Bůh Izraele zjevuje svou vůli prostřednictvím lidské řeči, slovem. A plným a nejjasnějším Božím slovem je pak jeho jednorozený Syn, plný milosti a pravdy, který nám o Bohu řekl. Pozor tedy – okouzlení krásou přírody má – může mít v sobě vždy začátek modloslužby.

Všechno přírodní náboženství, hledání zdrojů v síle stromů, všechno přijímání kosmické energie, dnes tak lákavé pro mnoho lidí, je klamem. Pokud někdo hledá útěchu pro duši a mysl v nádheře přírody, pokud utíká do „chrámu přírody“, pokud hledá souzvuk s nekonečnem, vesmírem a s přírodními silami, pak jde cestou nepravou a falešnou. Mnoho lidí raději vyjde do přírody, než do kostela a tam se snaží nalézt pomoc a posilu. Venku, v přírodě ale obživující pravdu nikdo neuslyší. Pán Ježíš neváhal užít koutů své vlasti, kázal u jezera, kázal na hoře, nechal se pokřtít v Jordánu, upozornil na slunce, které z vůle jeho Otce svítí na zlé i dobré, ale jeho evangelium se nesoustředilo na zvěst o Stvořiteli. Ježíš mluvil o tom, že přišlo Boží království, že je třeba činit pokání, věřit Boží zprávě, tlumočil, co je pro jeho Otce důležité, co vyhledává u člověka, po čem se ptá. Smysl lidskému životu dává úcta před Bohem, poslušnost jeho příkazů, věrnost Bohu. Bůh je rád, když přijímáme jeho dary, když se z nich radujeme, když si jich vážíme, když se učíme lásce a trpělivosti. Ale chce po nás důvěru vůči Ježíšovi. Jeho následování. To je základ lidského života a nikoli přírodní síly. Bůh chce, abychom se na něj spolehli, abychom si přestali myslet, jak si to všechno v životě zařídíme sami. Nezařídíme, je to klam, být sám svůj. Navíc nebe a země pomínou, ale slova Páně nepomínou. Vždyť stvoření je porušené hříchem člověka a celý svět čeká na vykoupení z marnosti. Stačí slyšet, poslouchat, jak to ve světě vypadá. Navíc člověk není živ jen chlebem, holduje-li jednostranně tělu, spotřebě, hmotě, co mu zůstane? Najde v tom spásu? Nikdy!

Proto přišel na svět ten, kterým všichni pohrdali, kterého většina odmítla a dodnes o něj nestojí. Ten přišel přemoci naši porušenost, náš hřích, naše lidské úchytky, když oslavujeme stvoření místo Boha, a od přírodních sil čekáme spásu, přišel vyléčit naše nemoci a dát nám novou naději na slavné skončení našeho života. Ježíš má „všelikou moc na nebi i na zemi“, jeho slovem lze zmoudřet a poznat Boží pravdu. A pak ve víře nejen přijímat spasení, ale také správně rozumět přírodě kolem sebe.

Amen